

gøre det uden Hensyn til at gavne eller skade en Mand, og naar vi stryge det med Hovedparcellen, ere vi ude derover.

Jeg vil gerne i § 4 stryge alt dette om Klasserne. Skulle vi beholde Boniteringen, skulle vi blot beholde den som Rettesnor for Vurderingen til Ejendoms-skyld. Det kan være rart at vide, at saa og saa meget Land er der til en Ejendom, som har den Takst, det har jeg ikke noget imod. Jeg mener altsaa, det er heldigt, at man kan sige: den Jord er saa og saa stor, den har den Bonitering og kan skønnes at have den og den Værdi.

Mit Hovedargument er, at Hovedparcellen bør bortfalde baade for Selvejerbøndergaarde og Hovedgaarde. For øvrigt støder det mig, at man benytter disse Udtryk: Hovedgaarde og Selvejerbøndergaarde. Vi have jo taget Sigte paa at afskaffe Hartkornet, at gøre Gaardene lige; vi have afskaffet Tienden og alle de Forskelligheder, der vare mellem Ejendommene. Naar vi allerede have afskaffet Hartkornet for en Del og gaa over til at afskaffe Resten gradvis, synes jeg, at vi i ny Love ikke skulde berøre Hartkornet, men holde os til Ejendoms-skylden, den ny Vurderingsmaade, vi nu have.

Der kan være nogen Rimelighed i, naar man lægger Jord sammen, at man da forlanger Oprettelse af et Pligthus. Der ligger for øvrigt hist og her en Del Pligthuse, om hvilke man ikke rigtig ved, om de ere Pligthuse eller ej, de ere gaaede over i Handelen, og der er hist og her Strid om, hvorvidt det er et Pligthus eller ej. De bør derfor paa Sognets Anbefaling nedlægges.

Der er saa ogsaa talt om Kort, og det var selvfølgelig rart, om man ved denne Lejlighed kunde faa bedre Kort. Saa vidt jeg ved, har man flere Gange fra Lovgivningsmagten ydet Penge til, at der blev optaget Maalinger af forskellige Byer i forskellige Landsdele; jeg vilde ønske, det kunde fortsættes og Bevillingen blive større, saa at vi kunde komme til at opmaale nogle Sogne ved Siden af hvert Aar. Kunne vi her ved denne Lejlighed faa nogle bedre Kort, vil jeg gerne være med til det.

Jeg skal slutte med at sige, at jeg er glad ved, at Lovforslaget er bragt frem. Jeg vilde for øvrigt ellers enten ene eller sammen med andre være kommen med et saadant Forslag. Der har i min Egn baade mellem Husmænd og Gaardmænd været talt meget om, at man skulde se at faa dette Forhold ændret. Men da jeg

ved Forespørgsel fik at vide, at Landbrugsministeren vilde komme med et saadant Forslag, har jeg selvfølgelig ventet. Jeg haaber, at dette her kan danne Grundlaget for en Lovgivning paa dette Omraade. Som sagt, Forslaget betegner et betydeligt Fremskridt fra Loven af 1897, men jeg vilde ønske, at man kunde gaa endnu videre.

N. C. Jensen: Jeg for mit Vedkommende er ogsaa glad ved, at vi have faaet denne Sag frem paa ny, og jeg ønsker at udtale min Tilfredshed derover. Da jeg ved Finanslovens 1ste Behandling tillod mig at rette et Spørgsmaal i den Anledning til den højtærede Minister, fik jeg det Svar, at vel vilde et saadant Forslag fremkomme, men det kom vel ikke an paa Tiden, og dertil var der intet at sige. Men saa føjede den ærede Landbrugsminister til, at Lovforslaget vilde neppe komme til at tilfredsstille mine Ønsker. Jeg skal dog sige, at jeg har den Tilfredsstillelse, at Forslaget er gaaet noget mere i Retning af Tilfredsstillelse af mine Ønsker, end jeg egentlig gjorde mig Haab om, da jeg stillede Forespørgselen. Jeg kunde ønske i denne Forbindelse at føje til, at den højtærede Landbrugsminister maa kunne have set af den Forhandling, der har været ført her i Dag, at det var ikke alene mine Ønsker, der vilde blive skuffede, men ogsaa andre ærede Medlemmers; selv om vi i visse Punkter ere blevne ret tilfredsstillede, er der andre Punkter, hvor de ere blevne skuffede.

Udviklingen har den Evne hos sig, at enten man lidt eller meget stiller sig imod den, kommer den Tid, da den kræver sin Ret, og uagtet der har været en vis Tilbøjelighed til at sætte Grænser og Skranker for den fri Udstyknings af Jord, har dog hele Udviklingen ført med sig, at man har maattet give Afkald snart nu og snart da. Og det er heller ikke paa nogen Maade kommet i Modstrid med det, som er det egentlige historiske Grundlag, og som ogsaa er bleven fremhævet her i Dag, nemlig at det historiske Grundlag for Udskiftningen af Jord var det, at man vilde sikre sig, at der ikke blev udskiftet Jord i mindre Lodder, end at de vare tilstrækkelige til at føde en Familie. Man satte jo tidligere Grænsen op til 4 Tønder Hartkorn, men det er jo en Kendsgerning, at medens man i sin Tid ofte knap kunde føde en Familie paa en Gaard paa 4 Tønder Hartkorn, lader det sig nu gøre paa Ejendomme, der ere et Minimum af 4